

Eitz Chayim Hee: A Torah Commentary for Environmental Learning and Action

Hebrew/English Source Sheet

Torah Portion of Shemot

"The Power of Names"

By Udi Hammerman

The sources are presented in the order they appear in the commentary.

שמות פרק א פסוק ה

ויהי כל נפש יצאי ירך יעקב שבעים נפש ויוסף היה במצרים :

Exodus 1:5

Now all those descended from Jacob were seventy souls, and Joseph, [who] was in Egypt.

שמות פרק א פסוק ח

ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף :

Exodus 1:8

A new king arose over Egypt, who did not know about Joseph.

שמות פרק א פסוק יז

ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד ותמלא הארץ אתם :

Exodus 1:7

The children of Israel were fruitful and swarmed and increased and became very very strong, and the land became filled with them.

שמות פרק א פסוק יב

וכאשר יענו אתו פן ירבה וכן יפרץ ויקצו מפני בני ישראל :

Exodus 1:12

But as much as they would afflict them, so did they multiply and so did they gain strength, and they were disgusted because of the children of Israel.

שמות רבה (וילנא) פרשה א

יב. ד' גזירות גזר פרעה עליהם, בתחלה גזר וצוה לנוגשין שיהיו דוחקין בהן כדי שיהיו עושין הסכום שלהן, ולא יהיו ישנין בבתיהם, והוא חשב למעטן מפריה ורביה, אמר מתוך שאינן ישנין בבתיהם אינן מולידין, אמרו להן הנוגשים, אם אתם הולכין לישן בבתים עד שאנו משלחין אחריכם בבקר, היום עולה לשעה ולשתים ואין אתם משלימין את הסכום שלכם, שנאמר והנוגשים אצים לאמר וגו', והיו ישנין על....

Midrash Rabbah - Exodus 1:12

Pharaoh decreed upon them four decrees. At first, he made a decree commanding the taskmasters to insist upon their making the prescribed number of bricks. Then he commanded that they should not be allowed to sleep in their homes, intending by this to limit their natural increase, and reasoning to himself: 'If they be not allowed to sleep in their homes, they will not be able to give birth to children.' Thereupon the taskmasters said to them: 'If you go home to sleep, you will lose a few hours each morning from your work, when we send for you, and you will never complete the allotted number,' as it is said: And the taskmasters were urgent, saying: Fulfill your work (Ex. V, 13). So they used to sleep on the ground...

שמות פרק א פסוק כב

ויצו פרעה לכל עמו לאמר כל הבן היולד היארה תשליכהו וכל הבת תחיון :

Exodus 1:22

And Pharaoh commanded all his people, saying, "Every son who is born you shall cast into the Nile, and every daughter you shall allow to live."

רש"י שמות פרק א פסוק כב

לכל עמו - אף עליהם גזר. יום שנולד משה אמרו לו אצטגנינו היום נולד מושיען, ואין אנו יודעין אם ממצרים אם מישראל, ורואין אנו שסופו ללקות במים, לפיכך גזר אותו היום אף על המצרים, שנאמר כל הבן היולד, ולא נאמר היולד לעברים, והם לא היו יודעים שסופו ללקות על מי מריבה :

Rashi Exodus 1:22

all his people - He issued this decree upon them as well. On the day Moses was born, his astrologers told him [Pharaoh], Today the one who will save them has been born, but we do not know whether from the Egyptians or from the Israelites, but we see that he will ultimately be smitten through water. Therefore, on that day he issued a decree also upon the Egyptians, as it is said: Every son who is born, and it does not say: who is born to the Hebrews. They did not know, however, that he [Moses] would ultimately suffer because of the water of Meribah (Num. 20:7-13) [i.e., that he would not be permitted to enter the Holy Land]. [From *Sotah* 12a, *Exod. Rabbah* 1:18, *Sanh.* 101b]

בראשית פרק ב

(יח) ויאמר יקוק אלהים לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו :
(יט) ויצר יקוק אלהים מן האדמה כל חית השדה ואת כל עוף השמים ויבא אל האדם לראות מה יקרא לו וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו :

Genesis 2:18-19

18. And the Lord God said, "It is not good that man is alone; I shall make him a helpmate opposite him."

19. And the Lord God formed from the earth every beast of the field and every fowl of the heavens, and He brought [it] to man to see what he would call it, and whatever the man called each living thing, that was its name.

בראשית פרק ב פסוק כג

ויאמר האדם זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת :

Genesis 2:23

And man said, "This time, it is bone of my bones and flesh of my flesh. This one shall be called ishah (woman) because this one was taken from ish (man).

בראשית פרק ג פסוק ב

ויקרא האדם שם אשתו חוה כי הוא היתה אם כל חי :

Genesis 3:20

And the man named his wife Eve, because she was the mother of all life.

שמות רבה (וילנא) פרשה א

ה. ואלה שמות בני ישראל, על שם גאולת ישראל נזכרו כאן, ראובן, שנאמר (שמות ג) ראה ראיתי את עני עמי, שמעון, ע"ש (שם / שמות / ב) וישמע אלהים את נאקתם, לוי, ע"ש שנתחבר הקדוש ב"ה לצרתם מתוך הסנה, לקיים מה שנאמר (תהלים צא) עמו אנכי בצרה, יהודה, על שם שהודו להקב"ה, יששכר, שנתן להם הקב"ה שכר שעבודם בזת מצרים ובזת הים, לקיים מה שנאמר (בראשית טו) ואחרי כן יצאו ברכוש גדול, זבולן, ע"ש שהשכין הקב"ה שכינתו בקרבם, שנאמר (שמות כה) ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, ואין זבולן אלא בית המקדש שנא' (מלכים א ח) בנה בניתי בית זבול לך מכון לשבתך עולמים, ובנימין, ע"ש (שמות טו) ימינך ה' נאדרי בכח, דן, ע"ש (בראשית טו) וגם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי ואחרי כן יצאו ברכוש גדול, נפתלי, ע"ש תורה ומצות שנתן להם הקב"ה שכתוב בהם (תהלים יט) ומתוקים מדבש ונופת צופים, גד, ע"ש המן שהאכילם הקדוש ב"ה שהוא (שמות טז) כזרע גד, אשר, ע"ש שהיו מאשרין אותן כל שומעי גאולתן וגדולתן, דכתיב (מלאכי ג) ואשרו אתכם כל הגוים כי תהיו אתם ארץ חפץ אמר ה' צבאות, יוסף, ע"ש שעתיד הקב"ה להוסיף ולגאול את ישראל ממלכות הרשעה כשם שגאל אותם ממצרים דכתיב (ישעיה יא) והיה ביום ההוא יוסיף ה' שנית ידו וגו' וכל הענין.

Midrash Rabbah - Exodus I:5

NOW THESE ARE THE NAMES OF THE SONS OF ISRAEL. These are mentioned here on account of the pending redemption of Israel. Reuben-as it is said: I have surely seen the affliction of my people (Ex. III, 7). Simeon-because it says: And God heard their groaning (ib.II, 24). Levi-because God associated himself with them in their trouble from the midst of the thornbush, to fulfil that which is said: I will be with him in trouble (Ps. XCI, 15). Judah-because they praised God. Issachar -because God gave them as the reward of their servitude the spoil of Egypt and of the sea, to fulfil that which is said: And afterward shall they come out with great substance (Gen.XV, 14). Zebulun-because God caused His Shechinah to dwell in their midst, as it is said: And let them make Me a sanctuary, that I may dwell among them (Ex. XXV, 8). Moreover, the word 'Zebulun' refers to the Sanctuary, for it is said: I have surely built Thee a house of habitation (zebul), a place for Thee to dwell in for ever (I Kings VIII, 13). Benjamin-because it is said: Thy right hand (yemineka), O Lord, glorious in power (Ex. XV, 6). Dan- because it says: And also that nation, whom they shall serve, will I judge (dan); and afterward shall they come out with great substance (Gen.XV, 14). Naphtali-because of the Torah and commandments which the Lord had given them, of which it is written: Sweeter also than honey and the honeycomb-nofeth (Ps. XIX, 11). Gad-because of the manna with which God fed them and which was Like coriander (gad) seed (Ex. XVI, 31). Asher-because all those who heard of their redemption and greatness praised them, as it is written: And all nations shall call you happy (ishru); for ye shall be a delightsome land, saith the Lord of Hosts (Mal. III, 12). Joseph-for God will one day again redeem Israel from the wicked dominion as he redeemed them from Egypt, as it says: And it shall come to pass in that day, that the Lord will set His hand again (yosif) the second time (Isa. XI, 11)

ויקרא רבה (וילנא) פרשה לב

רב הונא אמר בשם בר קפרא בשביל ד' דברים נגאלו ישראל ממצרים שלא שנו את שמם ואת לשונם ולא אמרו לשון הרע ולא נמצא ביניהן אחד מהן פרוץ בערוה לא שנו את שמן ראובן ושמעון נחתין ראובן ושמעון סלקין לא היו קורין ליהודה רופא ולא לראובן לוליאני ולא ליוסף לסטיס ולא לבנימין אלכסנדר

Midrash Rabbah - Leviticus 32:5

R. Huna stated in the name of Bar Kappara: Israel were redeemed from Egypt on account of four things, viz. because they did not change their names, they did not change their language, they did not go tale-bearing, and none of them was found to have been immoral. 'They did not change their name, having gone down as Reuben

and Simeon, and having come up as Reuben and Simeon. They did not call Judah 'Leon', nor Reuben 'Rufus', nor Joseph 'Lestes', nor Benjamin 'Alexander'.

שמות פרק ג

(ג) ויאמר משה אל האלהים הנה אָנכּי בא אל בני ישראל ואֶמְרָתִי להם אלהי אבותיכם שלחני אליכם ואֶמְרוּ לי מה שמוּ מה אמר אלהים :
(יד) ויאמר אלהים אל משה אהיה אשר אהיה ויאמר כה תאמר לבני ישראל אהיה שלחני אליכם :
(טו) ויאמר עוד אלהים אל משה כה תאמר אל בני ישראל יְקוֹק אלהי אבותיכם אלהי אַבְרָהָם אלהי יצחק ואלהי יעקב שלחני אליכם זה שמי לעלם וזה זכרי לדר דר :

Exodus 3:13-15

13. And Moses said to God, "Behold I come to the children of Israel, and I say to them, 'The God of your fathers has sent me to you,' and they say to me, 'What is His name?' what shall I say to them?"

14. God said to Moses, "Ehyeh asher ehyeh (I will be what I will be)," and He said, "So shall you say to the children of Israel, 'Ehyeh (I will be) has sent me to you.'"

15. And God said further to Moses, "So shall you say to the children of Israel, 'The Lord God of your forefathers, the God of Abraham, the God of Isaac, and the God of Jacob, has sent me to you.' This is My name forever, and this is how I should be mentioned in every generation.

שמות פרק ו

(ב) וידבר אלהים אל משה ויאמר אליו אני יְקוֹק :
(ג) וארא אל אַבְרָהָם אל יצחק ואל יעקב באל שדי ושמי יְקוֹק לא נודעתִי להם :

Exodus 6:2-3

2. G d spoke to Moses, and He said to him, "I am the Lord.

3. I appeared to Abraham, to Isaac, and to Jacob with [the name] Almighty God, but [with] My name YHWH, I did not become known to them.

Unless otherwise noted, all English Translations from Judaica Press, available online at www.chabad.org